

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 408/2016-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Marianny Mochnáčovej a Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti MACAIRE HOLDINGS LIMITED, Stasinou & Bompoulinas 3, 1060 Nicosia, Cyperská republika, zastúpenej advokátkou Mgr. Natáliou Silnickou, Advokátska kancelária Natália Silnická s. r. o., Klincová 24, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj základného práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní zaručeného v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 8 R 2/2015-253 z 2. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti MACAIRE HOLDINGS LIMITED na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj základné právo na rovnosť účastníkov v súdnom konaní zaručené v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd

a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 8 R 2/2015-253 z 2. októbra 2015 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 8 R 2/2015-253 z 2. októbra 2015 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti MACAIRE HOLDINGS LIMITED priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne Mgr. Natálie Silnickej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 408/2016-20 z 15. júna 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti MACAIRE HOLDINGS LIMITED, Stasinou & Bompoulinas 3, 1060 Nicosia, Cyperská republika (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj základného práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 37 ods. 3 listiny a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“), uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 R 2/2015 z 2. októbra 2015.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením sp. zn. 8 R 2/2015 z 2. júla 2015, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 9. júla 2015, okresný súd povolil reštrukturalizáciu dlžníka [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dlžník“), pričom následne sa 16. septembra 2015 v súlade s § 126 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) uskutočnila schôdza veriteľov dlžníka, na ktorej bolo prijaté aj uznesenie č. 1, ktorým schôdza veriteľov neschválila návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka; ako aj uznesenie č. 3, ktorým bola sťažovateľka ako jedna z veriteľov zvolená za člena veriteľského výboru; uznesenie č. 4, ktorým bol veriteľ [REDAKOVANÉ] zvolený za člena veriteľského výboru; uznesenie č. 5, ktorým bola veriteľka [REDAKOVANÉ] zvolená za člena veriteľského výboru, a uznesenie č. 6, ktorým bol veriteľ [REDAKOVANÉ], zvolený za člena veriteľského výboru.

3. Dňa 21. septembra 2015 bol okresnému súdu doručený návrh jedného z dlžníkových veriteľov, a to [REDAKOVANÉ], ktorým sa z dôvodu nezákonnosti domáhal zrušenia uznesení č. 1, 3, 4, 5 a 6, ktoré boli prijaté na schôdzi veriteľov konanej 16. septembra 2015. Návrhu okresný súd v celom rozsahu vyhovel a sťažnosťou napádaným uznesením sp. zn. 8 R 2/2015 z 2. októbra 2015 uvedené uznesenia zrušil.

4. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľka namieta neústavnosť uznesenia okresného súdu sp. zn. 8 R 2/2015 z 2. októbra 2015 s odôvodnením, že jeho prijatím okresný súd prekročil svoju právomoc, pretože „*Reštrukturalizačné konanie je komplexný proces, v ktorom práva a povinnosti jeho účastníkov ako aj zákonodarcom zverenú právomoc súdu upravuje Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v ust. §§ 108 až 165. V žiadnom z týchto ustanovení zákon nedáva súdu právomoc rozhodovať o návrhu (podnete), ktorý podal jeden z veriteľov - [REDAKOVANÉ] a o ktorom súd vydal napadnuté uznesenie...*

... iniciatíva [REDAKOVANÉ] s cieľom dosiahnuť konkurz spoločnosti [REDAKOVANÉ] v ktorom by malo dôjsť k nižšej miere uspokojenia prihlásených pohľadávok a odpoveď súdu na túto iniciatívu vo forme napadnutého uznesenia je v zásadnom rozpore s ust. § 5 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého všetky

zúčastnené subjekty vrátane súdu musia postupovať v konaní podľa tohto predpisu tak, aby sa pre veriteľov dosiahla čo najvyššia miera uspokojenia ich pohľadávok. Aj z tohto dôvodu je možné potom považovať použitie analógie, ktorej použitia sa súd v napadnutom uznesení dovoľáva, za prejav arbitrárnosti tohto uznesenia. Napadnutým uznesením súd zároveň neprípustne aproboval presadenie individuálneho záujmu [REDACTED] nad záujmami ostatných veriteľov, v rozpore s ust. § 6 i ďalšími Zákona o konkurze a reštrukturalizácii.“.

5. Podľa sťažovateľky okresný súd napadnuté uznesenie odôvodnil ustanoveniami zákona o konkurze a reštrukturalizácii upravujúcimi konkurzné konanie, a nie ustanoveniami upravujúcimi reštrukturalizačné konanie, takže napádané uznesenie je „... v absolútnom rozpore s právnou úpravou uvedených ust. § 108 až 165 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, kedy súd na základe ustanovení upravujúcich likvidačný konkurz, svojvoľne založil svoju právomoc rozhodovať v predmetnej veci žalobného návrhu [REDACTED] namiesto toho, aby sledoval význam a právnú úpravu reštrukturalizácie, v ktorej ide o oživenie podnikania dlžníka. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia však nie je vôbec možné zistiť, akými úvahami sa súd riadil, nie je v tomto odôvodnení vôbec vysvetlené, prečo na predmetnú vec by sa nemali vzťahovať osobitné ustanovenia Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktoré upravujú postup účastníkov reštrukturalizačného konania, reštrukturalizačného správcu ako aj súdu pri reštrukturalizácii, odchyľne od právnej úpravy obsiahnutej v Zákone o konkurze a reštrukturalizácii vzťahujúcej sa na likvidačný konkurz.“.

6. Podľa sťažovateľky tým, že okresný súd mal v rozpore so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii uprednostniť záujem jedného z veriteľov dlžníka ([REDACTED]) na vyhlásenie konkurzu pred záujmami ostatných veriteľov, ktorí uprednostňujú usporiadanie vzťahov s dlžníkom v reštrukturalizačnom konaní, malo dôjsť aj k porušeniu zásady rovnakého postavenia účastníkov konania.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava I, uznesením č. k. 8 R/2/2015-253 zo dňa 14.12.2015 (v uznesení je uvedený dátum 2. október 2015, pozn.) porušil základné práva a slobody a ľudské práva a základné slobody sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných ľudských práv a slobôd, na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na rovnaké postavenie pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných ľudských práv a slobôd a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I, č. k. 8 R/2/2015-253 zo dňa 14.12.2015 (v uznesení je uvedený dátum 2. október 2015, pozn.) zrušuje.

Spoločnosti MACAIRE HOLDINGS LIMITED priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 303,16 €, ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

8. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka, ako aj zákonná sudkyňa v preskúmvanej veci listom sp. zn. Spr. 3489/2016 z 10. augusta 2016, a právna zástupkyňa sťažovateľky k vhodnosti ústneho prerokovania prijatej sťažnosti listom z 19. júla 2016.

8.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

„... netrvám na ústnom prejednaní prijatej sťažnosti a súhlasím s tým, aby... ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

V zmysle predmetnej výzvy Vám oznamujem, že nakoľko mi ako orgánu riadenia a správy súdu neprináleží posudzovať zákonnosť zvoleného procesného postupu súdu vo veci spis. zn. 8 R/2/2015, a teda ani zákonnosť súdom vydaného uznesenia č. k. 8 R/2/2015-253 zo dňa 02.10.2015, nie je v mojej právomoci zaujať k sťažnostiam, vzhľadom na namietané skutočnosti, relevantné stanovisko.

... Vyjadrenie zákonnej sudkyne k sťažnosti Vám... zasielam v prílohe tohto listu.“

Zákonná sudkyňa okresného súdu k prijatej sťažnosti sťažovateľky uviedla:

«Súd má za to, že aplikácia ustanovení konkurzného konania, ak takáto úprava nie je v časti reštrukturalizačného konania a je na prospech účastníkom konania a neznevýhodňuje ostatných účastníkov, nemôže byť arbitrárna a prekročením právomoci, ako to označuje sťažovateľka, používajúc expresívne pojem neprípustným excesom. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach apeluje v rozhodovaní súdov na odstránenie formálnej striktnosti výkladu zákonov a upriamenie pozornosti súdov na zámer legislatívcov resp. zmysel a účel právnej normy.

... Súd má za to, že je zachovaná rovnosť zbraní v tomto konaní, nakoľko Správca mohol využiť právne nástroje na neumožnenie výkonu hlasovacích práv Veriteľa (pohľadávka č. 5) avšak toto nerealizoval. Správca nepoprel pohľadávku Veriteľa evidovanú pod č. 5, pričom nemal žiadne právne dôvody ani prekážky takto konať teda nepoprieť pohľadávku Veriteľa. Týmto úkonom mohol znemožniť výkon hlasovacieho práva k pohľadávke, ku ktorej toto právo podľa jeho názoru neprislúchalo. Z uvedených dôvodov postup Správcau ohľadne hlasovania na schôdzi veriteľov dňa 16.09.2015 súd považuje za nesprávny a v tomto kontexte návrh Veriteľa považuje za dôvodný. Analýzou ustanovenia § 35 ods. 4 ZKR súd dospel k záveru, že ZKR jednoznačne definuje podmienky účasti veriteľa na hlasovaní, pričom počíta aj s výnimkami a taktiež ingeruje do tohto procesu aj súd ak uvádza „Ak súd nerozhodol inak“ . V tejto právnej veci súd nerozhodoval o hlasovacích právach veriteľov. Ohľadne nemožnosti zrušiť uznesenia prijaté schôdzou veriteľov v reštrukturalizácii, keďže takýto postup je možný iba v konkurze v zmysle § 35 ods. 8 ZKR. Súd zotrváva na svojom názore, že analogická aplikácia citovaného ustanovenia v reštrukturalizácii nie je vylúčená, naopak je to nástrojom na ochranu práv účastníka výslovne konkurzného, ale v záujme zachovania práva a lepšieho postavenia veriteľa, keďže prvoradým záujmom, či už konkurzu alebo reštrukturalizácie je uspokojenie veriteľa, dané právo by mu nemalo byť odňaté pre formalizmus pri aplikácii právnych predpisov, v tomto konaní ZKR.

V ostatnom mám za to, že súd činný v tomto konaní rešpektoval platnú právnu úpravu konkurzného a reštrukturalizačného konania. Má za to, že nevyhovenie sťažovateľovi resp. rozhodnutie nevyhovujúce zámerom a očakávaniam sťažovateľa nemusí byť z tohto dôvodu nesprávne, nezákonne alebo arbitrárne ako uvádza sťažovateľ.

Dodržiavanie jasne, zrozumiteľne a určito v zákone vyjadrených povinností nemôže byť ponímané ako formalistický výklad práva, nakoľko takýmto konaním by dochádzalo k porušovaniu práva a oslabovaniu právnej istoty adresátov právneho normy.»

8.2. Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom vyjadrení k vhodnosti ústneho pojednávania uviedla:

„... netrvám na ústnom prejednaní veci.“

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práv.

II.

10. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

12. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba

z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Inými slovami povedané, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

13. V danom prípade, tak ako to vyplýva zo súvisiaceho súdneho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 8 R 2/2015, na schôdzi veriteľov konanej po povolení reštrukturalizácie (uznesením z 2. júla 2015, pozn.) 16. septembra 2015 v súlade s § 126 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého na schôdzi veriteľov má právo hlasovať veriteľ, ktorého pohľadávka je v čase konania schôdze veriteľov zistená, čo sa týka právneho dôvodu a vymáhateľnosti, pričom na každé jedno euro zistenej sumy pohľadávky má veriteľ jeden hlas, reštrukturalizačný správca konštatoval, že na schôdzi veriteľov prítomní všetci piati veritelia majú spolu k dispozícii 5 339 607 hlasov, pričom osobitne zdôraznil, že [REDAKOVANÉ], ako jednému z veriteľov nemôžu byť priznané hlasy aj za pohľadávku zapísanú v zozname pohľadávok pod č. 5 v sume 2 407 410,52 €, a to z dôvodu, že táto pohľadávka má charakter iba zabezpečovacej zmenky, ktorá iba subsidiárne zabezpečuje kauzálnu úverovú pohľadávku (vzniknutú zo zmluvy o úvere) tohto veriteľa voči dlžníkovi, ktorú si tento veriteľ tiež prihlásil, ktorá bola v zozname zistených pohľadávok v sume 2 479 265,69 € zapísaná podľa č. 7 a v súvislosti s ktorou boli tomuto veriteľovi hlasy priznané. V tejto súvislosti reštrukturalizačný správca konštatoval, že z právneho hľadiska ide o identickú pohľadávku tohto istého veriteľa, hoci uplatniteľnú z dvoch právnych titulov, pričom veriteľovi [REDAKOVANÉ] nie je možné zohľadniť aj hlasovacie práva zo zabezpečovacej zmenky, pohľadávka z ktorej je zapísaná v zozname pohľadávok pod č. 5, pretože tieto hlasovacie práva vykonáva tento veriteľ už prostredníctvom kauzálnej zmenky zapísanej pod č. 7, pretože v opačnom prípade by tento veriteľ disponoval „... dvojnásobkom hlasovacích práv...“ pri jednej a tej istej pohľadávke.

14. [REDAKOVANÉ] (ďalej len „veriteľ č. 5“) s uvedeným záverom reštrukturalizačného správcu z dôvodu nesúhlasu podala okresnému súdu návrh na zrušenie

všetkých uznesení (t. j. uznesení č. 1, 3 – 6, pozn.) prijatých na označenej schôdzi veriteľov, ktorými bol zamietnutý návrh tohto veriteľa č. 5 na vyhlásenie konkurzu na dlžníka (t. j. uznesenie č. 1, pozn.) a ktorými boli zvolení členovia veriteľského výboru (t. j. uznesenia č. 3 – 6, pozn.) okrem uznesenia č. 2, ktorým bol za člena veriteľského výboru zvolený práve tento veriteľ č. 5.

15. Okresný súd o návrhu veriteľa č. 5 rozhodol sťažnosťou napádaným uznesením č. k. 8 R 2/2015-253 z 2. októbra 2015, ktorým tomuto návrhu v celom rozsahu vyhovel a ktoré v podstatnej časti takto odôvodnil:

«... Podľa § 35 ods. 4 ZKR ak súd nerozhodol inak, právo hlasovať na schôdzi veriteľov má veriteľ, ktorého pohľadávka je v čase konania schôdze veriteľov zistená čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti; na každé jedno euro zistenej sumy pohľadávky má veriteľ jeden hlas. ...

Podľa § 35 ods. 8 ZKR každý veriteľ oprávnený na schôdzi veriteľov hlasovať sa môže do piatich dní od skončenia schôdze veriteľov domáhať, aby súd zrušil uznesenie schôdze veriteľov, ak uplatnil na schôdzi veriteľov do zápisnice odôvodnenú námietku rozporu prijatého uznesenia so zákonom; uznesenie možno napadnúť len dôvodmi uvedenými v námietke. Ak je uznesenie schôdze veriteľov v rozpore so zákonom, súd uznesenie schôdze veriteľov do siedmich dní od doručenia návrhu zruší, inak návrh na jeho zrušenie v rovnakej lehote zamietne. Do rozhodnutia vo veci môže súd aj bez návrhu účinky uznesenia schôdze veriteľov pozastaviť. ...

Súd na základe vyššie uvedených skutočností konštatuje, že postup Správca na schôdzi veriteľov zo dňa 16.09.2015 bol v celom rozsahu nezákonný, v rozpore s ustanoveniami ZKR z týchto dôvodov:

Ako súd zistil z predloženého Zoznamu pohľadávok č. l. 154-159, č. l. 172 súdneho spisu, že Správca poprel výšku pohľadávky Veriteľa evidovanú pod por.č.5 dňa 09.09.2015, v rozsahu 13.486.48 Eur, pričom pohľadávka bola zistená v sume 2.407.410,52 Eur. Pohľadávka Veriteľa evidovaná pod por. č. 7 v sume 2.479.265,- Eur bola zistená v celom rozsahu, popretá nebola. Z uvedeného je zrejmé, že v čase konania schôdze veriteľov dňa 16.09.2015 bola pohľadávka Veriteľa evidovaná pod por. č. 5 popretá správcom len v rozsahu vymáhateľnosti. Správca vo vyjadrení, doručenom súdu 18.09.2015 uviedol, že

prihlásenú pohľadávku Veriteľa pod por. č. 5 nemohol poprieť, keďže „táto existuje, dlžník ju nenamietal, jej existencia dostatočne vyplýva zo zmluvy o úvere č. 299/AUOC/07.....“

... Z uvedeného je teda zrejmé, že i keď pohľadávka Veriteľa bola zistená, nebola popretá v kontexte ustanovení ZKR teda Veriteľ mal mať právo hlasovať, v rozsahu zistených nepopretej pohľadávky, čo mu bolo priznané, ale len v rozsahu pohľadávky č. 7, nie v rozsahu zistenej nepopretej časti pohľadávky evidovanej pod por. č. 5. Týmto došlo k ujme na strane Veriteľa, ktorý arbitrárnym svojvoľným konaním Správcu bol poškodený na svojich právach - prislúchajúcich mu priamo zo zákona ZKR ako právo hlasovať, a teda rozhodovať o veciach. V nadväznosti na uvedené, ak platí, že za každé euro včas prihlásenej pohľadávky zistenej čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti patrí veriteľovi jeden hlas, uvedené zákonné ustanovenie bolo porušené v neprospech Veriteľa.

Súd vzal do úvahy aj argument Správcu, že ak by Veriteľ vykonával hlasovacie právo v zmysle jeho právneho názoru na striktné uplatňovanie ZKR konal by s prevahou rozhodujúcich hlasov na konanej schôdzi. Uvedený argument však nemôže byť eliminačným činiteľom vo vzťahu k zákonnému ustanoveniu. Súd má za to, že je zachovaná rovnosť zbraní v tomto konaní, nakoľko Správca mohol využiť právne nástroje na neumožnenie výkonu hlasovacích práv Veriteľa (pohľadávka č. 5) avšak toto nerealizoval...

Na druhej strane, z argumentácie a postupu Správcu z povahy zabezpečovacej zmenky vyplýva, že veriteľ má právo iba na jedno peňažné plnenie. Ak dôjde k zaplateniu kauzálnej pohľadávky, zaniká v tomto rozsahu aj možnosť Veriteľa požadovať od Dlžníka zaplatenie zmenky. Veriteľ by teda nedisponoval dvomi samostatnými pohľadávkami, ale de facto iba jednou pohľadávkou. Keďže Veriteľ má právo iba na jedno peňažné plnenie, nemôže vykonávať ani hlasovacie práva veriteľa z oboch pohľadávok naraz. V zmysle uvedeného Správca zohľadňoval iba hlasovacie práva Veriteľa, ktoré sú spojené s prihláškou pohľadávky z titulu zmluvy o úvere a neumožnil vykonávať hlasovacie práva spojené s prihláškou pohľadávky z titulu zabezpečovacej zmenky. Zabezpečovaciu zmenku nemôže veriteľ inkasovať po zaplatení kauzálnej pohľadávky, t.j. nemôže inkasovať dvakrát. Zabezpečovacia funkcia zmenky je zaplatením kauzálnej pohľadávky vyčerpaná. Tým pádom by Veriteľ v reštrukturalizácii nedisponoval dvojnásobkom hlasovacím práv, keďže nemôže inkasovať od Dlžníka dvakrát, aj na základe zabezpečovacej zmenky a kauzálnej pohľadávky. V ďalšom má súd za to, že nie je podstatná pre účely tohto konania

argumentácia ohľadne samotnej podstaty zabezpečovacej zmenky, toto súd vníma ako predčasné konštatovanie, majúce len argumentačný význam a prejudiciálnosť rozhodnutia vo veci pre ktoré nie sú dané podmienky tohto konania.

Súd vychádza z obsahu listinných dôkazov a písomných vyjadrení, že Správca nepoprel pohľadávku Veriteľa evidovanú pod č. 5, pričom nemal žiadne právne dôvody ani prekážky takto konať teda nepoprieť pohľadávku Veriteľa. Týmto úkonom mohol znemožniť výkon hlasovacieho práva k pohľadávke, ku ktorej toto právo podľa jeho názoru neprislúchalo. Z uvedených dôvodov postup Správcu ohľadne hlasovania na schôdzi veriteľov dňa 16.09.2015 súd považuje za nesprávny a v tomto kontexte návrh Veriteľa považuje za dôvodný. Analýzou ustanovenia § 35 ods. 4 ZKR súd dospel k záveru, že ZKR jednoznačne definuje podmienky účasti veriteľa na hlasovaní, pričom počíta aj s výnimkami a taktiež ingeruje do tohto procesu aj súd ak uvádza „Ak súd nerozhodol inak“. V tejto právnej veci súd nerozhodoval o hlasovacích právach veriteľov. Zákonom ZKR uvádzané podmienky účasti Veriteľa na hlasovaní považuje za splnené pre povolenie hlasovania na schôdzi veriteľov. Akékoľvek iné rozhodnutie by bolo v rozpore so základnom myšlienkou súdneho konania a to zachovania právnej istoty účastníka. Svojevoľné rozhodnutie, ktoré nemá oporu v ustanoveniach ZKR nemôže byť v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

Súd sa zaoberal aj námietkou Správcu ohľadne nemožnosti zrušiť uznesenia prijaté schôdzou veriteľov v reštrukturalizácii, keďže takýto postup je možný iba v konkurze v zmysle § 35 ods. 8 ZKR. Súd sa v tomto bode nestotožňuje s názorom Správcu. Analogická aplikácia citovaného ustanovenia v reštrukturalizácii nie je vylúčená, naopak je to nástrojom na ochranu práv účastníka výslovne konkurzného ale v záujme zachovania práva a lepšieho postavenia veriteľa, keďže prvoradým záujmom, či už konkurzu alebo reštrukturalizácie je uspokojenie veriteľa, dané právo by mu nemalo byť odňaté pre formalizmus pri aplikácii právnych predpisov, v tomto konaní ZKR.»

16. Z citovaného uznesenia vyplýva, že okresný súd si v prvom rade uzurpoval oprávnenie posudzovať oprávnenie veriteľov, ako aj rozsah tohto oprávnenia veriteľov hlasovať na schôdzi veriteľov v reštrukturalizačnom konaní, zo znenia ustanovenia § 35 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii upravujúceho podmienky a rozsah

hlasovacieho práva veriteľov na veriteľskej schôdzi počas konkurzného konania, a to na základe znenia úvodných slov tohto ustanovenia, podľa ktorých *„Ak súd nerozhodol inak“, právo hlasovať na schôdzi veriteľov má...»*, pričom prípustnosť aplikácie tohto ustanovenia aj na reštrukturalizačné konanie okresný súd odôvodnil analógiou účelu konkurzného, ako aj reštrukturalizačného konania, a to uspokojením veriteľov pri zachovaní ich rovnocenného postavenia.

17. V uvedených súvislostiach ústavný súd v prvom rade podotýka, že otázka oprávnenia a rozsahu tohto oprávnenia veriteľov hlasovať na schôdzi veriteľov v reštrukturalizačnom konaní je upravená samostatne, a to ustanovením § 126 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, takže v tomto smere nie je nutné v reštrukturalizačnom konaní využitím analógie legis podporne aplikovať pre posúdenie tejto otázky ustanovenie § 35 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii upravujúce konkurzné konanie, tak ako to učinil okresný súd.

18. Podľa relevantnej časti § 35 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii upravujúceho konkurzné konanie *„Ak súd nerozhodol inak, právo hlasovať na schôdzi veriteľov má veriteľ, ktorého pohľadávka je v čase konania schôdze veriteľov zistená čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti; na každé jedno euro zistenej sumy pohľadávky má veriteľ jeden hlas...“*.

19. Podľa relevantnej časti § 126 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii upravujúceho reštrukturalizačné konanie *„Schôdza veriteľov je uznávaniaschopná, ak sú prítomní aspoň traja veritelia oprávnení hlasovať. Schôdza veriteľov sa uznáva nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných veriteľov. Právo hlasovať na schôdzi veriteľov má veriteľ, ktorého pohľadávka je v čase konania schôdze veriteľov zistená čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti; na každé jedno euro zistenej sumy pohľadávky má veriteľ jeden hlas...“*.

20. Na rozdiel od ustanovenia § 35 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii upravujúceho konkurzné konanie citované ustanovenie § 126 ods. 3 zákona o konkurze

a reštrukturalizácii vylučuje v reštrukturalizačnom konaní ingerenciu súdu pri posúdení otázky oprávnenia veriteľov hlasovať na schôdzi veriteľov, čo korešponduje aj s účelom a s tým súvisiacim prísny formalizmom reštrukturalizačného konania. Cieľom reštrukturalizačného konania je síce uspokojenie veriteľov dlžníka, rovnako ako to je aj v konkurznom konaní, avšak pri reštrukturalizácii nie s cieľom totálnej likvidácie dlžníka, ale prostredníctvom nanovo upravených pomerov (zmluvných i mimozmluvných) medzi dlžníkom (úpadcom) na jednej strane a jeho veriteľmi na strane druhej, a to tak, aby na jednej strane boli veritelia v čo najväčšom možnom rozsahu uspokojení na svojich pohľadávkach pri súčasnom zachovaní podnikateľskej aktivity dlžníka, čo si nepochybne vyžaduje nielen prísnu platobnú disciplínu na strane dlžníka a prísnu disciplínu dodávateľsko-odberateľských vzťahov na oboch stranách, ale aj dôveru v schopnosť dodržať novo dojednané vzťahy medzi oboma stranami reštrukturalizačného plánu, do vzťahov ktorých z tohto dôvodu je prípustná iba nepatrná (zákonom explicitne dovolená, pozn.) tzv. odobrovacia, resp. žiadna ingerencia orgánu verejnej moci (súdu) v záujme dostať čistote týchto slobodne dojednaných vzťahov medzi veriteľmi a dlžníkom, ochotných poskytnúť si takto akúsi „druhú šancu“ pri usporiadaní vzájomných záväzkov. Z dôvodu aj zákonnej podpory tejto dôvery je reštrukturalizačné konanie prísne formalizované, čoho prejavom je stanovenie prísnych zákonných pravidiel a lehôt jeho priebehu, pričom dôsledkom už ich akéhokolvek porušenia, resp. nedodržania je vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka, t. j. fatálny zánik „druhej šance“, jednako na čo najväčšie uspokojenie pohľadávok veriteľov a jednako na zachovanie aktivity dlžníka.

21. V danom prípade okresný súd kritikou tohto prísneho zákonného formalizmu reštrukturalizačného konania, ktorý je však daný jeho špecifickým účelom, odôvodňuje nutnosť subsidiárnej aplikácie ustanovení o konkurze aj na reštrukturalizačné konanie, ktoré by ho (rozumej súd) oprávňovali vo vyššej ako zákonom dovolenej a prípustnej miere usmerňovať a kontrolovať vzťahy medzi veriteľmi a dlžníkom v reštrukturalizačnom konaní, ospravedlňujúc súčasne tieto zásahy nutnosťou zabezpečiť rovnaké postavenie všetkých veriteľov, t. j. aj tých veriteľov, ktorí práve v reštrukturalizačnom konaní majú možnosť dosiahnuť uspokojenie svojich pohľadávok voči dlžníkovi vo väčšom rozsahu, ako by to bolo v konkurznom konaní. Okresný súd tak na jednej strane preceniac ním

proklamovaný záujem na rovnakom postavení všetkých veriteľov (celkovo 5 veriteľov, pozn.), z ktorých má v danom prípade väčšina (4 veritelia, pozn.) záujem na reštrukturalizačnom konaní (okrem veriteľa č. 5, pozn.), t. j. ktorí majú záujem na uspokojení svojich pohľadávok v čo najväčšej miere pri súčasnom zachovaní dlžníka; na strane druhej nedocenil dôsledky, resp. dopad svojho rozhodnutia, ktorým kritizujúc prílišný formalizmus reštrukturalizačného konania predurčený jeho špecifickým účelom (stanovenie mantinelov, resp. prísnych pravidiel „druhej šance“, pri porušení ktorých táto „druhá šanca“ zaniká, pozn.) zrušil uznesenia prijaté na schôdzi veriteľov, v konečnom dôsledku čoho tak okresný súd vytvoril stav akejsi iluzórnej formálnej rovnosti veriteľov a súčasne stav, ktorý je nezlučiteľný so zákonom.

22. Odhliadnuc od skutočnosti, ako už bolo uvedené, že okresný súd svoju právomoc rozhodnúť vo veci počtu hlasov jednotlivých veriteľov, ktorými mohli disponovať na schôdzi veriteľov, založil na základe pre daný prípad nepríslušného ustanovenia § 35 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, okresný súd navyše na jednej strane kritizuje formalizmus zákona pri úprave reštrukturalizačného konania, čím ospravedlňuje aplikáciu § 35 ods. 8 zákona o konkurze a reštrukturalizácii aj na reštrukturalizačné konanie, avšak na strane druhej sám propaguje formalistický prístup pri určení počtu hlasov veriteľov na schôdzi veriteľov. Okresný súd totižto akoby na jednej strane prisvedčil vecnej argumentácii reštrukturalizačného správcu, že v prípade veriteľa č. 5 si tento uplatnil identickú pohľadávku z dvoch právnych titulov, ktoré boli v zozname pohľadávok vedené pod č. 5 a č. 7, a teda, že tento veriteľ č. 5 si vzhľadom na charakter týchto pohľadávok bude môcť voči dlžníkovi de facto uplatňovať iba jedno peňažné plnenie (s. 5 a nasl. napadaného uznesenia, pozn.), avšak na strane druhej aj napriek tejto vecnej argumentácii súčasne okresný súd konštatuje, že keďže obidve tieto pohľadávky boli v čase konania schôdze veriteľov vnesené do zoznamu zistených a reštrukturalizačným správcom nepopretých pohľadávok, mali byť veriteľovi č. 5 čisto formálne priznané hlasy za obe tieto pohľadávky, aj napriek ich materiálnej duplicitne. Týmto postojom okresný súd nastolil v dotknutom reštrukturalizačnom konaní stav iluzórnej formálnej rovnosti veriteľov, pretože z čisto formalistického dôvodu priznal veriteľovi č. 5 duplicitne hlasy za identickú pohľadávku, v dôsledku čoho vytvoril síce ilúziu rovnakého zaobchádzania so všetkými

veriteľmi, t. j. ilúziu vytvorenia rovnakých šancí pre všetkých veriteľov na dosiahnutie uspokojenia ich predstáv o spôsobe uspokojenia ich pohľadávok voči dlžníkovi, avšak súčasne túto nastolenú rovnosť narúša skutočnosť, že týmto formálnym priznaním hlasov veriteľovi č. 5, ktorý by tak mal k dispozícii 4 886 676 hlasov [t. j. po sčítaní pohľadávky č. 5 (2 407 410,52 €) a pohľadávky č. 7 (2 479 265,69 €), pozn.] došlo k potretiu a potlačeniu názoru ostatných štyroch veriteľov, ktorí majú k dispozícii spolu iba 2 860 342 hlasov (pozri zápisnicu zo schôdze veriteľov, č. 1. spisu 160 a nasl., pozn.), takže aj napriek ich prevažujúcemu záujmu na reštrukturalizačnom konaní, ako aj záujmu dlžníka, by boli prehlasovaní veriteľom č. 5, ktorý ako jediný má záujem na vyhlásení konkurzu aj napriek tomu, že tento veriteľ sám návrh na jeho vyhlásenie nepodal. Vzhľadom na uvedené tak okresný súd aj napriek ním tvrdenej snahe zabezpečiť rovnaké postavenie všetkým veriteľom týmto svojím formálnym postojom pri určení počtu hlasov jednotlivých veriteľov nemajúcim materiálny základ prejudikoval stav, kedy svojím rozhodnutím v skutočnosti postavil veriteľov do nerovnakého postavenia, pokiaľ ide o možnosť presadiť svoj názor na spôsob uspokojenia ich vzťahov s dlžníkom, aj napriek okresným súdom presadzovanej snahe uprednostniť usporiadanie vzťahov dlžníka v reštrukturalizačnom konaní.

23. Okresný súd okrem uvedeného svojím rozhodnutím vytvoril stav zákona neznámy, pretože zrušením uznesení prijatých na schôdzi veriteľov, ktorými boli zvolení členovia veriteľského výboru v reštrukturalizačnom konaní, absolútne neprijateľne zasiahol do priebehu tohto reštrukturalizačného konania, ktoré touto svojou aktivitou okresný súd vlastne preklopil nevyhnutne do nutnosti vyhlásenia konkurzného konania, čo je v rozpore so záujmom väčšiny veriteľov, ktorých hlasy sú nepochybné, ako aj so záujmom dlžníka. Ak totiž podľa § 127 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii na schôdzi veriteľov nebudú zvolení za členov veriteľského výboru aspoň traja členovia z radov veriteľov, tak reštrukturalizačný správca je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu, pretože zákon o konkurze a reštrukturalizácii nepozná situáciu, aby po neúspešnej schôdzi veriteľov, na ktorej nebol zvolený veriteľský výbor, mohol reštrukturalizačný správca opätovne zvolať schôdzu veriteľov. Inými slovami, okresný súd svojím rozhodnutím vlastne bez potreby vyjadrenia sa veriteľov „rozhodol“ o nutnosti vyhlásiť na majetok dlžníka konkurzné konanie, pretože vytvoril situáciu, že v povolenom reštrukturalizačnom konaní nie je

zvolený veriteľský výbor, bez ktorého reštrukturalizácia nemôže pokračovať, a je to zákonný dôvod na vyhlásenie konkurzného konania aj napriek záujmu väčšiny veriteľov o reštrukturalizačné konanie, v záujme ktorých údajne okresný súd konal a rozhodol.

24. Uvedené závery boli podkladom pre rozhodnutie o porušení sťažovateľkou označených práv v príčinnej súvislosti s uznesením okresného súdu č. k. 8 R 2/2015-253 z 2. októbra 2015, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

25. Pre úplnosť veci je nevyhnutné dodať, že po tom, ako okresný súd napádaným uznesením č. k. 8 R 2/2015-253 z 2. októbra 2015 zrušil na schôdzi veriteľov prijaté uznesenia č. 1 a 3 – 6, ktorými bol veriteľmi zamietnutý návrh veriteľa č. 5 na vyhlásenie konkurzu a ktorými boli tiež zvolení členovia veriteľského výboru; podali odvolania proti tomuto uzneseniu okresného súdu veritelia č. 1 – 4, ako aj dlžník, a to aj napriek poučeniu o jeho neprípustnosti, pričom následne reštrukturalizačný správca 22. decembra 2015 zvolal ďalšiu schôdzu veriteľov, na ktorej veriteľský výbor v pôvodnom zložení súhlasil s návrhom dlžníka predĺžiť mu lehotu na dopracovanie reštrukturalizačného plánu. Podaním doručeným okresnému súdu 15. januára 2016 reštrukturalizačný správca žiadal okresný súd o pokyn, ako ďalej pokračovať v povolenom reštrukturalizačnom konaní, keďže jeho uznesením bol znefunkčnený veriteľský výbor a ešte nebolo rozhodnuté o podaných odvolaniach proti tomuto uzneseniu, pričom okresný súd listom z 19. januára 2016 reštrukturalizačnému správcovi oznámil, že súd postupuje v tomto konaní striktne podľa znenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii a v tomto smere neposkytuje žiadnu poradenskú činnosť. Ďalšia schôdza veriteľov bola reštrukturalizačným správcom zvolaná na 22. február 2016, na ktorej veritelia č. 1 – 4 schválili reštrukturalizačný plán, pričom veriteľ č. 5, ktorý bol zaradený do skupiny veriteľov, ktorých pohľadávka sa považuje za reštrukturalizačným plánom nedotknutú, a teda podľa § 148 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii sa tento veriteľ považuje za súhlasiaceho s plánom. Následne 2. marca 2016 dlžník predložil veriteľmi schválený reštrukturalizačný plán na schválenie okresnému súdu a súčasne v ten istý deň Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 3 CoKR 6/2016 odmietol odvolania veriteľov č. 1 – 4, ako aj odvolanie dlžníka proti napádanému uzneseniu okresného súdu č. k. 8 R 2/2015-253 z 2. októbra 2015 ako procesne neprípustné.

III.

26. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v nadväznosti na zistenie porušenia jej základných práv vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 rozhodol o zrušení uznesenia okresného súdu č. k. 8 R 2/2015-253 z 2. októbra 2015 a konanie o podaní veriteľa č. 5 doručenom okresnému súdu 21. septembra 2015 vracia okresnému súdu na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie.

27. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na ich úhradu v sume 303,16 €.

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €.

29. S poukazom na výsledok konania ústavný súd priznal sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2016 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej ňou uplatnenej sume 303,16 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

30. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2016